

Strategische voertips ter voorkoming van staartbijten.

Anti-staartbijt tips

Om staartbijten zoveel mogelijk te voorkomen bij speenbiggen is het juiste voer verstrekken erg van belang. Hierbij gaat het niet alleen om kwaliteit en hoeveelheid, maar ook dat voerovergangen geleidelijk verlopen en dat voer op meerdere vreetplekken aangeboden wordt. Staartbijten kan gezien worden als een stereotype foerageergedrag. Dit gedrag wordt vaak veroorzaakt doordat varkens zich vervelen en niet de mogelijkheid hebben om hun natuurlijke gedrag, zoals wroeten, te kunnen uiten. Varkens in het wild zijn ruim 20% van de tijd overdag bezig met het wroeten en foerageren, op zoek naar voedsel. Commercieel gehuisveste varkens daarentegen, krijgen op vaste tijdstippen een geconcentreerd voer gevoerd, wat wel aan hun nutritionele eisen voldoet, maar niet aan hun natuurlijke eetgedrag. Natuurlijk is het niet haalbaar om varkens net zo te gaan voeren zoals ze in het wild vreten, maar er kunnen wel wat aanpassingen gedaan worden om het voer in het algemeen te verbeteren en daarmee de kans op staartbijten wellicht te verkleinen.

Voerkwaliteit

Ten eerste is de consistentie en kwaliteit van het voer zeer belangrijk. Denk hierbij aan voldoende vezels en mineralen. Vezels in het voer zorgen ervoor dat een varken een vol gevoel krijgt, wat de drang tot (het zoeken naar) eten verminderd en mogelijk dus staartbijten verminderd. Mineralen als natrium en magnesium zijn belangrijk tijdens stress. Wanneer een dier stress ervaart, stijgt het natriumverbruik. Een van de aanbevelingen om staartbijten te verminderen of te voorkomen, is dan ook om zoutblokken in de hokken plaatsen. Daarnaast is het zo dat bloed een zoute smaak heeft, en door zoutblokken aan te bieden worden de bijters enigszins afgeleid.

Verder is het eiwitgehalte van de voeders van belang. Voeders met een te laag eiwitniveau verstoren de aminozuurbalans in biggen. Wanneer er een tekort is aan een of meerdere (essentiële) aminozuren, kan dit negatieve gevolgen hebben. Een van die essentiële aminozuren voor varkens is tryptofaan. Tryptofaan speelt een rol in het versterken van het immuunsysteem en is gelinkt aan stressreacties. Wanneer een dier zich in een stressvolle situatie begeeft, zal het meer cortisol aanmaken. De tegenhanger van cortisol is de stof serotonine, ook wel het ‘gelukshormoon’. Dit wordt opgebouwd uit onder andere tryptofaan. Meer tryptofaan in het voer kan leiden tot meer serotonine aanmaak en een gelukkiger varken.

Booijink Veevoeders BV
0572 34 52 00
info@booijinkveevoeders.nl
www.booijinkveevoeders.nl

Tevens speelt de verteerbaarheid van de eiwitbronnen ook een rol. Een extra goed verteerbaar eiwit wat beschikbaar is voor in biggenvoer, is vismeel. Zeker bij speenbiggen is eiwitvertering in de dunne darm nog niet optimaal. Wanneer veel onverteerde eiwitten doorstromen naar de dikke darm, kan dat problemen opleveren. Zo kan dit diarree veroorzaken, waardoor biggen zich minder goed voelen. Ook kan het onverteerde eiwit als 'voeding' voor slechte darmbacteriën dienen, deze bacteriën kunnen op hun beurt weer gifstoffen gaan produceren. Sommige gifstoffen staan erom bekend om necrose aan de oor- en staartpuntjes te veroorzaken, wat biggen weer aanleiding kan geven om te gaan bijten.

Voermanagement

Ten tweede is het belangrijk dat het management rondom voeren, goed geregeld is. Hierbij is het belangrijkste punt dat er genoeg voer aanwezig is, zeker in de eerste paar weken na spenen. Het is erg belangrijk om voldoende, vers voer aan te bieden aan gespeende biggen, wat het liefst te allen tijde aanwezig is. Wanneer er te weinig voer is, of het voer wordt snel ranzig, gaan biggen hun honger als onvrede uiten. Deze onvrede kan al snel leiden tot oor- en staartbijten bij hokgenoten.

Daarnaast speelt het type voersysteem ook een rol. Wanneer biggen nog bij de zeug liggen, leren ze met z'n allen tegelijk te zogen. Na het spenen houden ze vast aan dit gedrag en doen nog steeds veel tegelijk, zoals slapen en vreten. Het is dan ook essentieel dat er voldoende vreetplekken per hok zijn, zodat biggen de kans krijgen zoveel mogelijk met elkaar te kunnen eten. Wanneer er onvoldoende ruimte is, kan er competitie rond de voerplekken ontstaan en dit kan leiden tot onrust en agressiviteit in de hokken. Ook is het belangrijk dat voer- (en drinkwater-) systemen regelmatig gecheckt worden opdat er geen storingen of verstoppingen zijn.

Voerovergangen zijn altijd riskante periodes voor varkens. Wanneer de samenstelling van het voer verandert, brengt het meestal een verandering in geur en smaak met zich mee. Overgangen van verschillende voeders mogen zeker niet te abrupt gebeuren en moet door middel van meer/minder inmengen aangepakt worden. Zo wordt de rust bewaard en stress zoveel mogelijk vermeden.

Voerstructuur

Als laatste kan de structuur van het voer ook nog effect hebben. Te fijn gemalen voer (meel of pellets), staat erom bekend om de kans op maagzweren te vergroten, wat de gezondheidsstatus van de dieren verlaagd. Dit geeft stress en kan een aanzet zijn tot staartbijten. Daarnaast hebben varkens eigenlijk niets meer om op te kauwen wanneer het voer heel fijn is. Ook dit kan een mogelijke aanzet zijn tot staartbijten, om toch aan hun kauwbehoefte te kunnen voldoen.

Kortom, voer speelt een grote rol in het leven van een varken. Wanneer alles zou voldoen, behalve het voer, is de kans op staartbijten alsnog groot. Voer mag dan ook zeker niet de 'laatste optie' zijn in de strijd tegen staartbijten. Voer is niet alleen van belang door zijn nutritionele eigenschappen, maar ook omdat het op meerdere manieren ingezet kan worden, zoals afleidingsmateriaal.